

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 232/2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Μαρτίου 2014

για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 209 παράγραφος 1 και το άρθρο 212 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο παρών κανονισμός θεσπίζει τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας (ΕΜΓ) ως έναν από τους μηχανισμούς οι οποίοι παρέχουν άμεση στήριξη στις εξωτερικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντικαθιστά τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1638/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ ο οποίος έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013.
- (2) Το άρθρο 8 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) ορίζει ότι η Ένωση πρέπει να αναπτύσσει προνομιακές σχέσεις με τις γειτονικές χώρες, με στόχο την εγκαθίδρυση χώρου ευημερίας και καλής γειτονίας, ο οποίος θεμελιώνεται στις αξίες της Ένωσης και χαρακτηρίζεται από στενές και ειρηνικές σχέσεις βασιζόμενες στη συνεργασία.
- (3) Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ), η Ένωση προσφέρει στις χώρες της Ευρωπαϊκής γειτονίας μια προνομιακή σχέση, βασισμένη στην αμοιβαία προσήλωση στις αξίες της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του κράτους δικαίου, της χρηστής διακυβέρνησης και των αρχών της οικονομίας της αγοράς, καθώς και της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, και στην προώθησή τους. Παρέχει επίσης, όπου κρίνεται σκόπιμο, ένα

πλαίσιο για τη βελτίωση της κινητικότητας και τις διαπροσωπικές επαφές, ιδίως μέσω της διευκόλυνσης της χορήγησης θεωρήσεων και των συμφωνιών επανεισοχής, καθώς και μέσω της απελευθέρωσης των θεωρήσεων κρίνοντας κατά περίπτωση

- (4) Από τη θέσπιση της, η ΕΠΓ ενίσχυσε τις σχέσεις με χώρες-εταίρους και απέφερε απτά οφέλη τόσο στην Ένωση όσο και στους εταίρους της, μεταξύ άλλων τη δρομολόγηση περιφερειακών πρωτοβουλιών και τη στήριξη του εκδημοκρατισμού στην Ευρωπαϊκή Γειτονία. Ορισμένες μείζονες εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Γειτονία οδήγησαν σε σφαιρική στρατηγική αναθεώρηση της ΕΠΓ το 2011. Η αναθεώρηση προβλέπει, μεταξύ άλλων, μεγαλύτερη στήριξη σε εταίρους που έχουν δεσμευθεί να οικοδομήσουν δημοκρατικές κοινωνίες και να πραγματοποιήσουν μεταρρυθμίσεις σύμφωνα με την προσέγγιση παροχής κινήτρων («more for more») και της αρχής της «αμοιβαίας ευθύνης», εταιρική σχέση με κοινωνίες και μια πιο διαφοροποιημένη και προσαρμοσμένη στις ανάγκες προσέγγιση έναντι καθεμιάς από τις χώρες-εταίρους. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να συνδέει με σαφήνεια το πλαίσιο ΕΠΓ και τη στήριξη που θα δοθεί βάσει του παρόντος κανονισμού.
- (5) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να στηρίζει την υλοποίηση των πολιτικών πρωτοβουλιών που συνέβαλαν στη διαμόρφωση της ΕΠΓ: της ανατολικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ένωσης και των ανατολικών γειτόνων της, της εταιρικής σχέσης για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία και της Ένωσης για τη Μεσόγειο στη Νότια Γειτονία. Οι εν λόγω πρωτοβουλίες είναι σημαντικές από στρατηγική άποψη και αποτελούν εξίσου σημαντικά πολιτικά πλαίσια για την εμβάθυνση των σχέσεων με τις χώρες-εταίρους και μεταξύ αυτών, βάσει των αρχών της αμοιβαίας ευθύνης, της από κοινού οικειοποίησης και της ευθύνης. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να στηρίζει επίσης την εφαρμογή της περιφερειακής συνεργασίας διαμέσου της Ευρωπαϊκής γειτονίας, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της πολιτικής της βόρειας διάστασης ή της συνέργειας για τη Μαύρη Θάλασσα, καθώς και, κυρίως στην περίπτωση της διασυννοτικής συνεργασίας, τις εξωτερικές πτυχές των μακροπεριφερειακών στρατηγικών.
- (6) Οι στόχοι του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να επιδιώχουν με την προσήκουσα συμμετοχή των εταίρων της εξωτερικής δράσης, μεταξύ των οποίων και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και οι τοπικές αρχές, για την προετοιμασία, την εφαρμογή και την παρακολούθηση της στήριξης της Ένωσης, δεδομένης της σημασίας του ρόλου τους. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να στηρίζει την ενίσχυση της ικανότητας των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εγχώρια λογοδοσία και η τοπική οικειοποίηση και να συμμετέχουν πλήρως στη διαδικασία εκδημοκρατισμού.
- (7) Ο παρών κανονισμός αναγνωρίζει το ειδικό καθεστώς της Ρωσικής Ομοσπονδίας αφενός ως γείτονα της Ένωσης και αφετέρου ως στρατηγικού εταίρου στην περιοχή.

⁽¹⁾ ΕΕ C 11 της 15.1.2013, σ 77.

⁽²⁾ ΕΕ C 391 της 18.12.2012, σ. 110.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1638/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2006 για τον καθορισμό γενικών διατάξεων σχετικά με τη θέσπιση ευρωπαϊκού μηχανισμού γειτονίας και εταιρικής σχέσης, (ΕΕ L 310 της 9.11.2006, σ. 1).

- (8) Θα πρέπει να παρασχεθεί στήριξη, τόσο μέσω του παρόντος κανονισμού, όσο και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας ανάμεσα στα κράτη μέλη, αφενός, και τις χώρες-εταίρους και/ή τη Ρωσική Ομοσπονδία, αφετέρου («άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία») κατά μήκος των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την προώθηση ολοκληρωμένης και βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης και συνεργασίας μεταξύ γειτονικών μεθοριακών περιοχών και αρμονικής εδαφικής ολοκλήρωσης σε ολόκληρη την Ένωση και με τις γειτονικές χώρες. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική υλοποίηση της διασυνοριακής συνεργασίας, είναι σημαντικό να εναρμονιστούν οι διαδικασίες με εκείνες στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, ανάλογα με την περίπτωση.
- (9) Επιπλέον, είναι σημαντικό να ενθαρρυνθεί και να διευκολυνθεί η συνεργασία μεταξύ της Ένωσης και των εταίρων της και άλλων συμμετεχουσών χωρών για το κοινό τους όφελος, ιδίως μέσω του βέλτιστου και πλέον αποτελεσματικού συντονισμού του παρεχόμενων πόρων και της συγκέντρωσης συνεισφορών από εσωτερικούς και εξωτερικούς μηχανισμούς του προϋπολογισμού της Ένωσης, κυρίως προς όφελος της διασυνοριακής συνεργασίας και έργων περιφερειακής συνεργασίας, έργων υποδομών που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Ένωση με τη συμμετοχή γειτονικών χωρών και άλλων τομέων συνεργασίας.
- (10) Στη διασυνοριακή συνεργασία θα πρέπει να μπορούν επίσης να συμμετέχουν χωρικές ενότητες κατά μήκος των συνόρων που ανήκουν σε χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), καθώς και οι οικείες χωρικές ενότητες των δικαιούχων που απαριθμούνται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾. Η συμμετοχή των χωρών του ΕΟΧ στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας θα πρέπει να εξακολουθήσει να βασίζεται στους δικούς τους πόρους.
- (11) Αναμένεται ότι τα κράτη μέλη, οι χώρες εταίροι και άλλες συμμετέχουσες χώρες που λαμβάνουν μέρος στη διασυνοριακή συνεργασία και στην περιφερειακή συνεργασία θα παράσχουν συγχρηματοδότηση. Αυτό θα ενισχύσει τον βαθμό οικειοποίησης από τη χώρα, θα αυξήσει τους χρηματοδοτικούς πόρους που διατίθενται για τα προγράμματα και θα διευκολύνει τη συμμετοχή τοπικών συμφεροντούχων.
- (12) Με σκοπό την εναρμόνιση της ορολογίας που χρησιμοποιείται στον παρόντα κανονισμό με εκείνη της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, τα έγγραφα εφαρμογής για τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας θα πρέπει να αποκαλούνται κοινά επιχειρησιακά προγράμματα.
- (13) Η στήριξη που θα παρασχεθεί στις γειτονικές χώρες στο πλαίσιο που θεσπίζει η ΕΠΓ θα πρέπει να είναι συνεκτική με τους στόχους και τις αρχές των εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης και ιδίως την πολιτική ανάπτυξης της, καθώς και την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας. Θα πρέπει επίσης να εξασφαλιστεί η συνοχή με τις εξωτερικές πτυχές των εσωτερικών πολιτικών και μηχανισμών της Ένωσης.
- (14) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώκει την αποτελεσματικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων προκειμένου να βελτιστοποιήσει τα αποτελέσματα της εξωτερικής δράσης της. Αυτό θα πρέπει να επιτυγχάνεται μέσω της συνοχής και της συμπληρωματικότητας των ενωσιακών μηχανισμών εξωτερικής δράσης, καθώς και με τη δημιουργία συνεργιών μεταξύ του ΕΜΓ, άλλων μηχανισμών της Ένωσης για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης και άλλων πολιτικών της Ένωσης. Θα πρέπει δε περαιτέρω να συνεπάγεται αμοιβαία ενίσχυση των προγραμμάτων που καταρτίζονται στο πλαίσιο των μηχανισμών για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης.
- (15) Η κοινή στρατηγική ΕΕ-Αφρικής έχει σημασία για τις σχέσεις με τους μεσογειακούς εταίρους από τη Βόρεια Αφρική.
- (16) Η Ένωση και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να βελτιώσουν τη συνοχή, την αποτελεσματικότητα και τη συμπληρωματικότητα των αντίστοιχων πολιτικών τους που αφορούν τη συνεργασία με τις γειτονικές χώρες. Προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η συνεργασία της Ένωσης και η συνεργασία των κρατών μελών συμπληρώνουν και ενισχύουν η μία την άλλη, ενδείκνυται να προβλεφθεί κοινός προγραμματισμός, ο οποίος θα πρέπει να εφαρμόζεται όπου αυτό είναι εφικτό και συναφές. Θα πρέπει να διασφαλίζεται η συνεργασία και ο συντονισμός με άλλους μη ενωσιακούς δωρητές.
- (17) Η στήριξη της Ένωσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού θα πρέπει κατ' αρχήν να ευθυγραμμίζεται με τις αντίστοιχες εθνικές ή τοπικές στρατηγικές και τα μέτρα των χωρών-εταίρων καθώς και, κατά περίπτωση, της Ρωσικής Ομοσπονδίας.
- (18) Η Επιτροπή θα πρέπει να επιδιώκει την πιο αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων χρησιμοποιώντας χρηματοοικονομικούς μηχανισμούς με μόχλευση. Τέτοια αποτελέσματα θα μπορούσαν να αυξηθούν προβλέποντας τη χρησιμοποίηση και επαναχρησιμοποίηση των κεφαλαίων που επενδύονται και παράγονται από τους χρηματοοικονομικούς μηχανισμούς.
- (19) Η καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος είναι μια από τις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ένωση και χρειάζεται επείγουσα διεθνής δράση. Σύμφωνα με τον στόχο που αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 29ης Ιουνίου 2011, με τίτλο «Προϋπολογισμός για την Ευρώπη 2020», σχετικά με την αύξηση του συναφούς με το κλίμα ποσοστού του προϋπολογισμού της Ένωσης στο 20 % τουλάχιστον, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη του εν λόγω στόχου.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II) (Βλ. σελίδα 11 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- (20) Ένα σταθερό πλαίσιο συνεργασίας με τις γειτονικές χώρες στον τομέα της ενέργειας και των πόρων, συνεπές προς τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς της Ένωσης, συμβάλλει στην ενίσχυση της ασφάλειας της Ένωσης στον εν λόγω τομέα.
- (21) Η ισότητα των φύλων, τα δικαιώματα των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες και η καταπολέμηση των διακρίσεων και των ανισοτήτων αποτελούν εγκάρσιους στόχους σε όλες τις δράσεις που αναλαμβάνονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
- (22) Στο πλαίσιο των σχέσεων με τους εταίρους της σε παγκόσμιο επίπεδο, η Ένωση έχει δεσμευθεί να προωθήσει την αξιοπρεπή εργασία και την κοινωνική δικαιοσύνη, καθώς και να επικυρώσει και να εφαρμόσει αποτελεσματικά διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της εξάλειψης της παιδικής εργασίας, και των πολυμερών συμφωνιών για το περιβάλλον.
- (23) Ο παρών κανονισμός προβλέπει δημοσιονομικό κονδύλι για τη διάρκεια εφαρμογής του, το οποίο πρόκειται να αποτελέσει το ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 17 της Διοργανικής Συμφωνίας της 2ας Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση ⁽¹⁾, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.
- (24) Τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης θα πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων καθ' όλο τον κύκλο δαπανών, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης, του εντοπισμού και της διερεύνησης των παρατυπιών, της ανάκτησης των διαφυγόντων κονδυλίων, των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών ή των ποσών που έχουν χρησιμοποιηθεί εσφαλμένα και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, της επιβολής ποινών. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες συμφωνίες οι οποίες συνάπτονται με διεθνείς οργανισμούς και τρίτες χώρες.
- (25) Προκειμένου να προσαρμοστεί η στήριξη της Ένωσης κατά τον παρόντα κανονισμό, η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι σκόπιμο να ανατεθεί στην Επιτροπή όσον αφορά την τροποποίηση του καταλόγου των προτεραιοτήτων για στήριξη της Ένωσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού και των χρηματοδοτήσεων ανά τύπο προγράμματος. Έχει ιδιαίτερη σημασία να προβαίνει η Επιτροπή στις κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τη διάρκεια του προπαρασκευαστικού έργου της, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων. Κατά την προετοιμασία και την κατάρτιση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνά για την ταυτόχρονη, έγκαιρη και ορθή διαβίβαση των συναφών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
- (26) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή.
- (27) Οι εκτελεστικές εξουσίες που σχετίζονται με πολυετή ενιαία πλαίσια στήριξης, άλλα έγγραφα προγραμματισμού και τους κανόνες εφαρμογής για τον καθορισμό των ειδικών διατάξεων εφαρμογής της διασυνοριακής συνεργασίας θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾.
- (28) Η διαδικασία εξέτασης θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατ' αρχήν για την έκδοση των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων, δεδομένου του χαρακτήρα των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων, ιδίως του πολιτικού προσανατολισμού τους ή των δημοσιονομικών επιπτώσεών τους, εκτός των περιπτώσεων μέτρων μικρής δημοσιονομικής κλίμακας.
- (29) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾ θεσπίζει κοινούς κανόνες και διαδικασίες για την υλοποίηση των μηχανισμών της Ένωσης για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης.
- (30) Η οργάνωση και η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) θεσπίζονται με την απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽⁴⁾.
- (31) Στις χώρες της Ευρωπαϊκής γειτονιάς, όπου η εναρμόνιση προς τους κανόνες και τα πρότυπα της Ένωσης είναι ένας από τους βασικούς στόχους πολιτικής, η Ένωση είναι καλύτερα από κάθε άλλο φορέα σε θέση να παράσχει τη στήριξη της βάσει του παρόντος κανονισμού. Ορισμένες ειδικές μορφές στήριξης μπορούν να παρασχεθούν μόνο στο επίπεδο της Ένωσης. Οι εμπειρίες μετάβασης των κρατών μελών της ΕΕ μπορούν επίσης να συμβάλουν στην επιτυχία των μεταρρυθμίσεων σε χώρες της ευρωπαϊκής γειτονιάς και να προωθήσουν τις οικουμενικές αξίες στην Ευρωπαϊκή γειτονιά.
- (32) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της δράσης, μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να θεσπίζει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης (Βλ. σελίδα 95 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽⁴⁾ Απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΕ L 201 της 3.8.2010, σ. 30).

⁽¹⁾ ΕΕ L C 373 της 20.12.2013, σ. 1.

- (33) Ενδείκνυται η ευθυγράμμιση της διάρκειας εφαρμογής του παρόντος κανονισμού με εκείνη του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου⁽¹⁾. Κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τυγχάνει εφαρμογής από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 1

Γενικός στόχος και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας με σκοπό να επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος προς ένα χώρο κοινής ευημερίας και καλής γειτονίας μεταξύ της Ένωσης και των χωρών και εδαφών που απαριθμούνται στο παράρτημα I («χώρες-εταίροι») με την ανάπτυξη προνομιακής σχέσης που βασίζεται στη συνεργασία, την ειρήνη και την ασφάλεια, την αμοιβαία ευθύνη και την κοινή δέσμευση στις οικουμενικές αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σύμφωνα με τη ΣΕΕ.

2. Η στήριξη της Ένωσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού χρησιμοποιείται προς όφελος των χωρών-εταίρων και των περιοχών που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για το κοινό όφελος της Ένωσης και των χωρών-εταίρων.

3. Η κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξη της Ένωσης ενδέχεται επίσης να χρησιμοποιηθεί με σκοπό να καταστεί εφικτή η συμμετοχή της Ρωσικής Ομοσπονδίας στη διασυνοριακή συνεργασία, σε περιφερειακή συνεργασία με συμμετοχή της Ένωσης, καθώς και σε σχετικά προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας στην εκπαίδευση, ιδίως τις ανταλλαγές φοιτητών.

4. Η Ένωση προωθεί, αναπτύσσει και εδραιώνει τις αξίες της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της οικουμενικότητας, του αδιαίρετου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και τις αρχές της ισότητας και του κράτους δικαίου, επί των οποίων θεμελιώνεται, μέσω διαλόγου και συνεργασίας με τρίτες χώρες και σύμφωνα με τις αρχές του διεθνούς δικαίου. Για τους λόγους αυτούς, η χρηματοδότηση στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού συνάδει με τις εν λόγω αξίες και αρχές, καθώς και με τις δεσμεύσεις της Ένωσης βάσει του διεθνούς δικαίου, λαμβάνοντας υπόψη σχετικές πολιτικές και θέσεις της Ένωσης.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884).

Άρθρο 2

Ειδικοί στόχοι της στήριξης της Ένωσης

1. Η στήριξη της Ένωσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού επικεντρώνεται στην προώθηση της ενισχυμένης πολιτικής συνεργασίας, της ισχυρής και βιώσιμης δημοκρατίας, της σταδιακής οικονομικής ολοκλήρωσης και μιας ενισχυμένης εταιρικής σχέσης με τις κοινωνίες μεταξύ της Ένωσης και των χωρών-εταίρων και, ιδίως, την εφαρμογή συμφωνιών εταιρικής σχέσης και συνεργασίας, συμφωνιών σύνδεσης ή άλλων υφιστάμενων και μελλοντικών συμφωνιών, καθώς και σχεδίων δράσης που καθορίζονται με κοινή συμφωνία ή ισοδύναμων εγγράφων.

2. Η κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξη της Ένωσης στοχεύει ειδικότερα:

- α) στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, του κράτους δικαίου, των αρχών της ισότητας και της καταπολέμησης όλων των μορφών διακρίσεων, την εγκαθίδρυση ισχυρής και βιώσιμης δημοκρατίας, την προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης, την καταπολέμηση της διαφθοράς, την ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα και την ανάπτυξη μιας δυναμικής κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων,
- β) στην επίτευξη σταδιακής ενσωμάτωσης στην εσωτερική αγορά της Ένωσης και την ενίσχυση της τομεακής και διατομεακής συνεργασίας, μεταξύ άλλων μέσω νομοθετικής προσέγγισης και κανονιστικής σύγκλισης προς τα πρότυπα της Ένωσης και άλλα σχετικά διεθνή πρότυπα, και στη βελτιωμένη πρόσβαση στην αγορά, μεταξύ άλλων μέσω προωθημένων και περιεκτικών ζωνών ελεύθερων συναλλαγών, καθώς και την οικοδόμηση θεσμών και την πραγματοποίηση των σχετικών επενδύσεων, ιδίως στον τομέα των διασυνδέσεων,
- γ) στη δημιουργία προϋποθέσεων για την καλύτερη οργάνωση της νόμιμης μετανάστευσης και την προαγωγή της καλής διαχείρισης της κινητικότητας των προσώπων, για την εφαρμογή υφιστάμενων ή μελλοντικών συμφωνιών που συνάπτονται βάσει της Συνολικής Προσέγγισης της Μετανάστευσης και της Κινητικότητας, και για την προώθηση των διαπροσωπικών επαφών, ιδίως σε ό,τι αφορά πολιτιστικές, εκπαιδευτικές, επαγγελματικές και αθλητικές δραστηριότητες,
- δ) στη στήριξη έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης από κάθε άποψη, στη μείωση της φτώχειας, και μέσω της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα, και της μείωσης του κοινωνικού αποκλεισμού, την προαγωγή της δημιουργίας ικανοτήτων στις επιστήμες, την εκπαίδευση και ειδικότερα την τριτοβάθμια, στην τεχνολογία, την έρευνα και την καινοτομία, στην προώθηση της εσωτερικής οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, στην ανάπτυξη της υπαίθρου, στην προώθηση της δημόσιας υγείας και της προστασίας του περιβάλλοντος, στη δράση για το κλίμα και στην αύξηση της ανθεκτικότητας σε καταστροφές,
- ε) στην προώθηση μέτρων για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης, σχέσεων καλής γειτονίας και άλλων μέτρων που συμβάλλουν στην ασφάλεια από όλες τις απόψεις και την πρόληψη και επίλυση συγκρούσεων, συμπεριλαμβανομένων των παρατεινόμενων διενέξεων,
- στ) στην ενίσχυση της υποπεριφερειακής, περιφερειακής και ευρωπαϊκής συνεργασίας σε επίπεδο περιοχής γειτονίας, καθώς και της διασυνοριακής συνεργασίας.

3. Η επίτευξη των εν λόγω συγκεκριμένων στόχων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 μετράται χρησιμοποιώντας ιδίως τις σχετικές περιοδικές αναφορές της Ένωσης για την υλοποίηση της ΕΠΓ· για την παράγραφο 2 στοιχεία α), δ) και ε), τους σχετικούς δείκτες που ορίζονται από διεθνείς οργανισμούς και άλλα σχετικά όργανα· για την παράγραφο 2 στοιχεία β), γ) και δ), τον βαθμό υιοθέτησης, κατά περίπτωση, του κανονιστικού πλαισίου της Ένωσης από τις χώρες-εταίρους, και για την παράγραφο 2 στοιχεία γ) και στ) και τον αριθμό των σχετικών συμφωνιών και δράσεων συνεργασίας.

Οι δείκτες για τη μέτρηση της επίτευξης των συγκεκριμένων στόχων είναι προκαθορισμένοι, σαφείς, διαφανείς και, όπου κρίνεται απαραίτητο, ειδικοί για κάθε χώρα και μετρήσιμοι, περιλαμβάνουν δε, μεταξύ άλλων, εκλογές οι οποίες υποβάλλονται σε κατάλληλη παρακολούθηση, σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, ανεξάρτητη δικαιοσύνη, συνεργασία σε θέματα δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας, επίπεδο διαφθοράς, εμπορικές συναλλαγές, ισότητα των φύλων και δείκτες που επιτρέπουν τη μέτρηση εσωτερικών οικονομικών διαφορών, συμπεριλαμβανομένων των επιπέδων απασχόλησης.

4. Η κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξη της Ένωσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί επίσης σε άλλους σχετικούς τομείς, όταν κάτι τέτοιο συνάδει με τους συνολικούς στόχους της ΕΠΓ.

Άρθρο 3

Πολιτικό πλαίσιο

1. Το γενικό πολιτικό πλαίσιο για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή της στήριξης της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού καθορίζεται, σύμφωνα με την αρχή της οικειοποίησης, από τις συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας, τις συμφωνίες σύνδεσης και οποιαδήποτε άλλη υφιστάμενη ή μελλοντική συμφωνία που καθορίζει τις σχέσεις με τις χώρες-εταίρους, τις αντίστοιχες ανακοινώσεις της Επιτροπής, τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, καθώς και τις σχετικές δηλώσεις συνόδων κορυφής ή συμπεράσματα των υπουργικών συσκέψεων με τις χώρες-εταίρους της ΕΠΓ, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης και της Ένωσης για τη Μεσόγειο, καθώς και των οικείων ψηφισμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

2. Τα βασικά στοιχεία αναφοράς για τον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων της κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξης της Ένωσης και για την αξιολόγηση της προόδου όπως περιγράφεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 είναι: τα προγράμματα δράσης ή τα διάφορα άλλα ισοδύναμα έγγραφα που καθορίζονται με κοινή συμφωνία, όπως τα θεματολόγια σύνδεσης μεταξύ των χωρών-εταίρων και της Ένωσης σε διμερείς ή πολυμερείς μορφές, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης και της νότιας διάστασης της ΕΠΓ.

3. Εφόσον δεν υπάρχουν οι κατά την παράγραφο 1 συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και των χωρών-εταίρων, η κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξη της Ένωσης μπορεί να χορηγείται όταν κρίνεται σκόπιμη για την επιδίωξη πολιτικών στόχων της Ένωσης, προγραμματίζεται δε βάσει των στόχων αυτών, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της οικείας χώρας.

Άρθρο 4

Διαφοροποίηση, εταιρική σχέση και συγχρηματοδότηση

1. Η κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξη της Ένωσης που παρέχεται σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) του παρόντος κανονισμού σε κάθε χώρα-εταίρο βασίζεται σε κίνητρα και διαφοροποιείται ως προς τη μορφή και τα ποσά, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία που απαριθμούνται κατωτέρω και αντικατοπτρίζουν όσον αφορά τη χώρα εταίρο:

- α) τις ανάγκες, με τη χρήση δεικτών όπως ο πληθυσμός και το επίπεδο ανάπτυξης,
- β) τη δέσμευση και την πρόοδο στην επίτευξη των κοινώς συμφωνημένων πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών στόχων μεταρρύθμισης,
- γ) τη δέσμευση και την πρόοδο προς την καθιέρωση ισχυρής και βιώσιμης δημοκρατίας,
- δ) την εταιρική σχέση με την Ένωση, περιλαμβανομένου και του βαθμού φιλοδοξίας της εν λόγω εταιρικής σχέσης,
- ε) την ικανότητα απορρόφησης και τον ενδεχόμενο αντίκτυπο της κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξης της Ένωσης.

Η στήριξη αυτή αντικατοπτρίζεται στα έγγραφα πολυετούς προγραμματισμού που αναφέρονται στο άρθρο 7.

2. Μετά την έγκριση των εγγράφων προγραμματισμού που προσδιορίζονται στο άρθρο 7 και με την επιφύλαξη των υπόλοιπων στοιχείων που περιγράφονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, το μερίδιο διαθέσιμων πόρων που χορηγείται στις χώρες-εταίρους θα προσαρμόζεται πρωτίστως σύμφωνα με την πρόοδό τους στην οικοδόμηση και στην εδραίωση ισχυρής και βιώσιμης δημοκρατίας και στην υλοποίηση των συμφωνημένων πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών στόχων μεταρρύθμισης ακολουθώντας την προσέγγιση βάσει κινήτρων.

Για τα γενικά προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη, το μερίδιο θα καθορίζεται σύμφωνα με την πρόοδο των χωρών εταίρων ως προς την οικοδόμηση και εδραίωση βιώσιμης δημοκρατίας, και λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδό τους κατά την εφαρμογή των συμφωνηθέντων στόχων μεταρρύθμισης που συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου αυτού.

Η πρόοδος των χωρών εταίρων αξιολογείται τακτικά, ιδίως μέσω των εκθέσεων προόδου της ΕΠΓ οι οποίες περιέχουν τάσεις σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη.

Η στήριξη μπορεί να επανεξεταστεί στην περίπτωση σοβαρής ή διαρκούς οπισθοδρόμησης.

3. Η προσέγγιση με γνώμονα τα κίνητρα δεν ισχύει για τη στήριξη της κοινωνίας των πολιτών, τις διαπροσωπικές επαφές συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας ανάμεσα στις τοπικές αρχές, τη στήριξη της βελτίωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή μέτρα στήριξης που σχετίζονται με κρίσεις. Στην περίπτωση σοβαρής ή επίμονης οπισθοδρόμησης η στήριξη μπορεί να ενισχυθεί.

4. Η προσέγγιση με βάση τα κίνητρα στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού υπόκειται σε τακτικές ανταλλαγές απόψεων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

5. Η στήριξη της Ένωσης που προβλέπεται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού εντάσσεται, κατά κανόνα, στο πλαίσιο εταιρικής σχέσης με τους δικαιούχους. Στην εταιρική σχέση μπορούν να συμμετάσχουν, κατά περίπτωση, οι ακόλουθοι συμφεροντούχοι κατά την προετοιμασία, εφαρμογή και παρακολούθηση της στήριξης της Ένωσης:

α) εθνικές και τοπικές αρχές, και

β) οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών,

μεταξύ άλλων μέσω διαβουλεύσεων και έγκαιρης πρόσβασης στις σχετικές πληροφορίες που τους επιτρέπουν να διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στη διαδικασία αυτή.

6. Η στήριξη της Ένωσης που παρέχεται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού συγχρηματοδοτείται κατ' αρχήν από τις χώρες-εταίρους και άλλες συμμετέχουσες χώρες από δημόσια κεφάλαια, συνεισφορές των δικαιούχων ή άλλες πηγές. Οι απαιτήσεις για συγχρηματοδότηση μπορεί να αίρονται σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και όταν τούτο είναι απαραίτητο για να στηριχθεί η ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και των μη κρατικών φορέων, και ειδικότερα των μικρής κλίμακας οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τους υπόλοιπους όρους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾.

Άρθρο 5

Συνοχή και συντονισμός δωρητών

1. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, διασφαλίζεται συνοχή με όλους τους τομείς της εξωτερικής δράσης της Ένωσης καθώς και με άλλες σχετικές πολιτικές της Ένωσης. Για τον σκοπό αυτό, τα μέτρα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), βασίζονται στα έγγραφα των πολιτικών συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 1 και 2, καθώς και στα συγκεκριμένα συμφέροντα, στις προτεραιότητες πολιτικές και τις στρατηγικές της Ένωσης. Τα μέτρα αυτά τηρούν τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί βάσει πολυμερών συμφωνιών και διεθνών συμβάσεων στις οποίες συμμετέχουν η Ένωση και οι χώρες-εταίροι.

2. Η Ένωση, τα κράτη μέλη και η ΕΤΕπ διασφαλίζουν τη συνοχή μεταξύ της στήριξης που παρέχεται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού και άλλης στήριξης που παρέχεται από την Ένωση, τα κράτη μέλη και ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

3. Η Ένωση και τα κράτη μέλη συντονίζουν τα κατ' ιδίαν προγράμματα στήριξης με σκοπό τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της παρεχόμενης στήριξης και τον διάλογο πολιτικής και την αποτροπή της επικάλυψης των χρηματοδοτήσεων, σύμφωνα με τις καθορισμένες αρχές για την ενίσχυση του επιχειρησιακού συντονισμού στον τομέα της εξωτερικής στήριξης και για την εναρμόνιση των πολιτικών και των διαδικασιών. Ο συντονισμός περιλαμβάνει τακτικές διαβουλεύσεις και συχνές ανταλλαγές σημα-

ντικών πληροφοριών κατά τη διάρκεια των διαφόρων φάσεων του κύκλου στήριξης, ιδίως επιτόπου. Ει δυνατόν και όταν κρίνεται σκόπιμο, εφαρμόζεται κοινός προγραμματισμός. Όταν αυτό δεν είναι εφικτό, εξετάζονται άλλες ρυθμίσεις, όπως η κατ' εξουσιοδότηση συνεργασία και ρυθμίσεις σχετικά με τις μεταβιβάσεις αρμοδιοτήτων, προκειμένου να εξασφαλιστεί ο ύψιστος δυνατός βαθμός συντονισμού.

Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση ως προς τον κοινό προγραμματισμό με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της έκθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 και περικλείει συστάσεις στις περιπτώσεις που δεν έχει πλήρως επιτευχθεί ο προγραμματισμός.

4. Η Ένωση, σε συνεννόηση με τα κράτη μέλη, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των διαβουλεύσεων σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας προγραμματισμού, για να διασφαλίσει τη συμπληρωματικότητα, τον κατάλληλο συντονισμό και συνεργασία με τους πολυμερείς και περιφερειακούς οργανισμούς και φορείς, συμπεριλαμβανομένων ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, οργανώσεων, ταμείων και προγραμμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ιδιωτικών και πολιτικών ιδρυμάτων και δωρητών εκτός της Ένωσης.

5. Τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3 αναφέρονται επίσης, στο μέτρο του δυνατού, στις δραστηριότητες άλλων δωρητών της Ένωσης.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ

Άρθρο 6

Τύποι προγραμμάτων

1. Η στήριξη της Ένωσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού προγραμματίζεται μέσω:

α) διμερών προγραμμάτων τα οποία αφορούν παροχή στήριξης της Ένωσης σε μία χώρα-εταίρο,

β) προγραμμάτων που αφορούν πολλά κράτη και τα οποία αφορούν κοινές προκλήσεις για όλες ή κάποιες από τις χώρες-εταίρους, βάσει των προτεραιοτήτων της ανατολικής εταιρικής σχέσης και της νότιας διάστασης της ΕΠΓ και λαμβάνοντας υπόψη το έργο που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της Ένωσης για τη Μεσόγειο, καθώς και περιφερειακής και υποπεριφερειακής συνεργασίας κυρίως μεταξύ δύο ή περισσότερων χωρών-εταίρων, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο της Βόρειας Διάστασης και της συνεργασίας για την περιοχή της Μαύρης Θάλασσας. Στη συνεργασία αυτή μπορεί να συμμετάσχει η Ρωσική Ομοσπονδία σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3,

γ) προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας τα οποία αφορούν συνεργασία μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών, αφενός, και μίας ή περισσότερων χωρών-εταίρων και/ή της Ρωσικής Ομοσπονδίας («άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία»), αφετέρου, τα οποία πραγματοποιούνται στο κοινό τμήμα των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1).

2. Οι προτεραιότητες για τη στήριξη της Ένωσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού εκτίθενται στο παράρτημα II.

3. Η στήριξη της Ένωσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού εφαρμόζεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 και, για τα προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του παρόντος κανονισμού, επίσης σύμφωνα με τους κανόνες εφαρμογής που καθορίζουν ειδικές διατάξεις για την εφαρμογή της διασυννοιακής συνεργασίας όπως αναφέρεται στο άρθρο 12 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 7

Προγραμματισμός και ενδεικτική κατανομή κεφαλαίων για ενδεικτικά προγράμματα ανά χώρα και ενδεικτικά προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη

1. Οι ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις για προγράμματα ανά χώρα καθορίζονται βάσει των κριτηρίων που περιγράφονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1.

2. Για τις χώρες για τις οποίες υπάρχουν τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2, του παρόντος κανονισμού θεσπίζεται αναλυτικό πολυετές ενιαίο πλαίσιο στήριξης σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Το εν λόγω πλαίσιο:

α) εξετάζει την πρόοδο που επιτυγχάνεται σε σχέση με το πλαίσιο πολιτικής και την επίτευξη των εκ των προτέρων συμφωνηθέντων στόχων, και σημειώνει την κατάσταση των σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και της χώρας εταίρου, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου φιλοδοξίας της χώρας αυτής για την εταιρική της σχέση με την Ένωση,

β) ορίζει τους στόχους και τις προτεραιότητες της ενωσιακής στήριξης, που επιλέγονται πρωτίστως μεταξύ εκείνων που περιλαμβάνονται στα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού και στις στρατηγικές ή τα προγράμματα των χωρών εταίρων, όταν οι εν λόγω στρατηγικές ή προγράμματα είναι συνεπή με το συνολικό πλαίσιο πολιτικής, καθώς και μεταξύ εκείνων για τις οποίες η τακτική αξιολόγηση της Ένωσης κατέδειξε ανάγκη στήριξης,

γ) αναφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, και

δ) ορίζει το ενδεικτικό επίπεδο χρηματοδότησης, κατανεμημένης ανά προτεραιότητα.

Οι ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις για κάθε ενιαίο πλαίσιο στήριξης καθορίζονται υπό μορφή ψαλίδας με απόκλιση όχι μεγαλύτερη του 20 % των εν λόγω χρηματοδοτήσεων.

Η διάρκεια ενός ενιαίου πλαισίου στήριξης αντιστοιχεί στη διάρκεια του σχετικού εγγράφου που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

3. Για τις χώρες για τις οποίες δεν υπάρχουν τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού, εγκρίνεται αναλυτικό έγγραφο προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένης μιας στρατηγικής και ενός πολυετούς ενδεικτικού προγράμματος σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Το έγγραφο:

α) καθορίζει μια στρατηγική απόκρισης της Ένωσης βάσει ανάλυσης της κατάστασης της οικείας χώρας, των σχέσεών της με την Ένωση και των στρατηγικών ή των προγραμμάτων των χωρών εταίρων όταν οι εν λόγω στρατηγικές ή προγράμματα είναι συνεπή με το συνολικό πλαίσιο πολιτικής,

β) ορίζει τους στόχους και τις προτεραιότητες της στήριξης της Ένωσης,

γ) αναφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα και

δ) ορίζει το ενδεικτικό επίπεδο χρηματοδότησης, κατανεμημένης ανά προτεραιότητα.

Οι συνοδευτικές ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις καθορίζονται υπό μορφή ψαλίδας με απόκλιση όχι μεγαλύτερη του 20 % των εν λόγω χρηματοδοτήσεων. Το έγγραφο προγραμματισμού έχει κατάλληλη πολυετή διάρκεια.

4. Για προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη, εγκρίνεται αναλυτικό έγγραφο προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένης μιας στρατηγικής και ενός πολυετούς ενδεικτικού προγράμματος σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Συγκεκριμένα:

α) καθορίζει τους στόχους και τις προτεραιότητες της στήριξης της Ένωσης προς την περιφέρεια ή την υποπεριφέρεια, αποτυπώνοντας, κατά περίπτωση, τις προτεραιότητες που αποφασίστηκαν στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης ή της Ένωσης για τη Μεσόγειο,

β) αναφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα και

γ) ορίζει το ενδεικτικό επίπεδο χρηματοδότησης, κατανεμημένης ανά προτεραιότητα.

Οι ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις για προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη καθορίζονται βάσει διαφανών και αντικειμενικών κριτηρίων.

Το έγγραφο προγραμματισμού έχει κατάλληλη πολυετή διάρκεια.

5. Τα έγγραφα του ενιαίου πλαισίου στήριξης επανεξετάζονται όταν απαιτείται, μεταξύ άλλων λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές περιοδικές εκθέσεις της ΕΕ και το έργο των κοινών φορέων που ιδρύονται βάσει των συμφωνιών με τις χώρες-εταίρους, και μπορούν να αναθεωρηθούν σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Τα έγγραφα προγραμματισμού που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου επανεξετάζονται μεσοπρόθεσμα ή όποτε κρίνεται απαραίτητο και μπορούν να αναθεωρηθούν σύμφωνα με την ίδια διαδικασία.

6. Προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή της προσέγγισης με βάση τα κίνητρα που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2, σε γενικά προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη χορηγείται ένα ποσοστό περίπου 10 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου που καθορίζεται στο άρθρο 17 παράγραφος 1, το οποίο συμπληρώνει τις χρηματοδοτήσεις για κάθε χώρα που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3. Οι σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής για την κατάρτιση αυτών των γενικών προγραμμάτων προσδιορίζουν τις χώρες που μπορούν να λαμβάνουν χρηματοδοτήσεις, ενώ οι χρηματοδοτήσεις αυτές καθαυτές αποφασίζονται βάσει της προόδου προς την ισχυρή και βιώσιμη δημοκρατία και την εφαρμογή των συμφωνηθέντων στόχων μεταρρύθμισης που συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου αυτού.

7. Όταν κρίνεται αναγκαίο για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή μέτρων για το κοινό όφελος της Ένωσης και των χωρών-εταίρων, σε τομείς όπως η διεθνική συνεργασία και οι διασυνδέσεις, η χρηματοδότηση στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού μπορεί να ενοποιηθεί με τη χρηματοδότηση που παρέχεται δυνάμει άλλων σχετικών κανονισμών της Ένωσης. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή αποφασίζει ποιο ενιαίο σύνολο κανόνων εφαρμόζεται.

8. Τα κράτη μέλη συμμετέχουν στη διαδικασία προγραμματισμού, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Τα κράτη μέλη εκείνα και άλλοι δωρητές που δεσμεύθηκαν να προγραμματίσουν από κοινού τη στήριξή τους με την Ένωση συμμετέχουν ιδιαίτερα ενεργά στη διαδικασία. Τα έγγραφα προγραμματισμού μπορεί να καλύπτουν επίσης τη συνεισφορά τους, κατά περίπτωση.

9. Όταν τα κράτη μέλη και άλλοι δωρητές έχουν δεσμευθεί να προγραμματίσουν από κοινού τη στήριξή τους, ένα έγγραφο κοινού πολυετούς προγραμματισμού δύναται να αντικαταστήσει το ενιαίο πλαίσιο στήριξης και τα έγγραφα προγραμματισμού που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4, υπό την προϋπόθεση ότι πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στις εν λόγω παραγράφους.

10. Σε περίπτωση κρίσεων ή απειλών για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου ή τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, ή φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών, τα έγγραφα προγραμματισμού μπορούν να αναθεωρηθούν ad hoc. Μια τέτοια επείγουσα αναθεώρηση διασφαλίζει ότι διατηρείται η συνοχή μεταξύ των πολιτικών της Ένωσης, της στήριξης της Ένωσης που παρέχεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού και της στήριξης που παρέχεται δυνάμει άλλων μηχανισμών της Ένωσης για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης. Η επείγουσα αναθεώρηση μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την υιοθέτηση αναθεωρημένων εγγράφων προγραμματισμού. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή διαβιβάζει τα αναθεωρημένα έγγραφα προγραμματισμού στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για ενημέρωση εντός ενός μηνός από την έγκρισή τους.

11. Τυχόν προγραμματισμός ή αναθεωρήσεις προγραμμάτων που πραγματοποιούνται μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης επανεξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα, τα ευρήματα και τα συμπεράσματα της εν λόγω έκθεσης.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 8

Γεωγραφική επιλεξιμότητα

1. Τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) μπορούν να θεσπιστούν:

- για τα χερσαία σύνορα που καλύπτουν τις χωρικές ενότητες οι οποίες αντιστοιχούν στο επίπεδο 3 της Ονοματολογίας Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων (NUTS) ή ισοδύναμου επιπέδου που βρίσκονται κατά μήκος των χερσαίων συνόρων μεταξύ των κρατών μελών και των άλλων χωρών που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία, με την επιφύλαξη δυνητικών προσαρμογών οι οποίες απαιτούνται προκειμένου να διασφαλίζεται η συνοχή και η συνέχεια της δράσης συνεργασίας και σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 4,

- για τα θαλάσσια σύνορα που καλύπτουν τις εδαφικές μονάδες οι οποίες αντιστοιχούν στο επίπεδο 3 της NUTS ή ισοδύναμου επιπέδου που βρίσκονται κατά μήκος των θαλάσσιων συνόρων μεταξύ των κρατών μελών και των άλλων χωρών που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία, που απέχουν μεταξύ τους μέχρι 150 χιλιόμετρα, με την επιφύλαξη δυνητικών προσαρμογών οι οποίες απαιτούνται προκειμένου να διασφαλίζεται η συνοχή και η συνέχεια της δράσης συνεργασίας,

- γύρω από τα όρια των θαλάσσιων υδάτων που καλύπτουν τις παράκτιες εδαφικές μονάδες οι οποίες αντιστοιχούν στο επίπεδο 2 της NUTS ή ισοδύναμου επιπέδου που βρίσκονται στα όρια θαλάσσιων υδάτων κοινών στα κράτη μέλη και στις άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία.

2. Για να εξασφαλιστεί η συνέχεια των υφιστάμενων μηχανισμών συνεργασίας και σε άλλες αιτιολογημένες περιπτώσεις, καθώς και με σκοπό τη συμβολή στους στόχους του προγράμματος, μπορεί να επιτραπεί στις χωρικές ενότητες που συννορεύουν με τις χωρικές ενότητες οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 1 να συμμετάσχουν στη διασυνοριακή συνεργασία. Οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες όμορες χωρικές ενότητες μπορούν να συμμετάσχουν σε συνεργασία καθορίζονται στα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα.

3. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, μπορεί να επιτραπεί η συμπερίληψη σημαντικών κοινωνικών, οικονομικών ή πολιτιστικών κέντρων στα κράτη μέλη ή σε άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία, τα οποία δεν συννορεύουν με επιλέξιμες χωρικές ενότητες, υπό την προϋπόθεση ότι μια τέτοια συμμετοχή συμβάλλει στους στόχους που ορίζονται στο έγγραφο προγραμματισμού. Οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες τέτοια κέντρα μπορούν να συμμετάσχουν σε συνεργασία καθορίζονται στα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα.

4. Όταν καταρτίζονται προγράμματα σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο β), η Επιτροπή μπορεί, σε συμφωνία με τους συμμετέχοντες, να προτείνει την επέκταση της γεωγραφικής επιλεξιμότητας σε ολόκληρη την εδαφική μονάδα NUTS επιπέδου 2 εντός της οποίας ευρίσκεται η εδαφική μονάδα NUTS επιπέδου 3.

5. Η διασυνοριακή συνεργασία έχει ως στόχο να είναι συνεκτική με τους στόχους ήδη υφιστάμενων και μελλοντικών μακροπεριφερειακών στρατηγικών.

Άρθρο 9

Προγραμματισμός και κατανομή πόρων για διασυνοριακή συνεργασία

1. Εκπονείται έγγραφο προγραμματισμού με σκοπό να οριστούν τα εξής:

- οι στρατηγικοί στόχοι που θα επιδιωχθούν από τη διασυνοριακή συνεργασία, και οι προτεραιότητες και τα αναμενόμενα αποτελέσματα αυτής της συνεργασίας,
- ο κατάλογος κοινών επιχειρησιακών προγραμμάτων που πρέπει να καταρτιστούν,

- γ) η ενδεικτική κατανομή των πόρων μεταξύ των προγραμμάτων για τα χερσαία και τα θαλάσσια σύνορα που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) και των προγραμμάτων για τα όρια θαλάσσιων υδάτων που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχείο γ),
- δ) οι ενδεικτικές πολυετείς χρηματοδοτήσεις σε κάθε κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα,
- ε) οι επιλέξιμες χωρικές ενότητες για συμμετοχή σε κάθε κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα και οι χωρικές ενότητες και τα κέντρα που ορίζονται στο άρθρο 8 παράγραφοι 2, 3 και 4,
- στ) η ενδεικτική χρηματοδότηση για τη στήριξη, ανάλογα με την περίπτωση, οριζόντιων δράσεων ανάπτυξης ικανοτήτων, δικτύωσης και ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των προγραμμάτων,
- ζ) οι συνεισφορές στα διεθνικά προγράμματα τα οποία θεσπίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, στα οποία συμμετέχουν χώρες-εταίροι και/ή η Ρωσική Ομοσπονδία.

Το έγγραφο προγραμματισμού καλύπτει περίοδο επτά ετών και εγκρίνεται από την Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Επανεξετάζεται μεσοπρόθεσμα ή όποτε κρίνεται απαραίτητο και μπορεί να αναθεωρηθεί σύμφωνα με την εν λόγω διαδικασία.

2. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ. Το συνολικό ποσό της συνεισφοράς από το ΕΤΠΑ καθορίζεται δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στη χρήση της εν λόγω συνεισφοράς.

3. Ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II), όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014, μπορεί να συγχρηματοδοτήσει κοινά επιχειρησιακά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν οι δικαιούχοι που απαριθμούνται στο παράρτημα I του εν λόγω κανονισμού. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στη χρήση της εν λόγω συγχρηματοδότησης.

4. Οι ενδεικτικές κατανομές πόρων στα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια, ιδίως στον πληθυσμό των επιλέξιμων εδαφικών μονάδων όπως ορίζονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ). Κατά τον καθορισμό των ενδεικτικών χορηγήσεων, μπορούν να γίνουν προσαρμογές ώστε να αποτυπωθεί η ανάγκη ισορροπίας μεταξύ των συνεισφορών από το ΕΤΠΑ και των συνεισφορών που παρέχονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, καθώς και άλλων παραγόντων που επηρεάζουν τον βαθμό συνεργασίας, όπως τα ειδικά χαρακτηριστικά των παραμεθόριων περιοχών και η ικανότητά τους για διαχείριση και απορρόφηση της ενωσιακής στήριξης.

Άρθρο 10

Κοινά επιχειρησιακά προγράμματα

1. Η διασυνοριακή συνεργασία εφαρμόζεται μέσω πολυετών κοινών επιχειρησιακών προγραμμάτων, τα οποία αφορούν τη συνεργασία σε ένα σύνορο ή μια ομάδα συνόρων και περιλαμβάνουν

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΕ L 347, της 20.12.2013, σ. 259).

πολυετή μέτρα που επιδιώκουν ένα συνεκτικό σύνολο προτεραιοτήτων και που μπορούν να εφαρμοστούν με στήριξη της Ένωσης. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα βασίζονται στο έγγραφο προγραμματισμού που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1. Περιλαμβάνουν συνοπτική περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου που καλύπτουν τα στοιχεία τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 και στο άρθρο 12 παράγραφος 2.

2. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα για χερσαία και θαλάσσια σύνορα καθορίζονται για κάθε σύνορο στο κατάλληλο εδαφικό επίπεδο και περιλαμβάνουν επιλέξιμες χωρικές ενότητες οι οποίες ανήκουν σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη και σε μία ή περισσότερες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία.

3. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα γύρω από θαλάσσια ύδατα έχουν πολυμερή χαρακτήρα, καθορίζονται στο κατάλληλο εδαφικό επίπεδο και περιλαμβάνουν επιλέξιμες χωρικές ενότητες στα όρια κοινών θαλάσσιων υδάτων που ανήκουν σε πολλές συμμετέχουσες χώρες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται ένα τουλάχιστον κράτος μέλος και μία άλλη χώρα που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία. Μπορούν να περιλαμβάνουν διμερείς δραστηριότητες που στηρίζουν τη συνεργασία μεταξύ ενός κράτους μέλους και μίας άλλης χώρας που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία.

4. Εντός ενός έτους από την έγκριση του εγγράφου προγραμματισμού που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1, και μετά την έγκριση των κανόνων εφαρμογής για τον καθορισμό των ειδικών διατάξεων εφαρμογής της διασυνοριακής συνεργασίας, οι συμμετέχουσες χώρες υποβάλλουν από κοινού προτάσεις για κοινά επιχειρησιακά προγράμματα στην Επιτροπή. Η Επιτροπή, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στους κανόνες εφαρμογής, θεσπίζει κάθε κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα αφού ελέγξει πρώτα τη συνοχή του με τον παρόντα κανονισμό, με το έγγραφο προγραμματισμού και με τους κανόνες εφαρμογής. Η Επιτροπή παρουσιάζει τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα κράτη μέλη για ενημέρωση μέσα σε ένα μήνα από τη θέσπιση των εν λόγω προγραμμάτων.

5. Περιοχές σε χώρες διαφορετικές από τα κράτη μέλη ή άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία, οι οποίες συνορεύουν με επιλέξιμες περιοχές όπως ορίζονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) ή βρίσκονται στα όρια κοινών θαλάσσιων υδάτων που αποτελούν αντικείμενο κοινού επιχειρησιακού προγράμματος, μπορεί να καλύπτονται από ένα κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα και να επωφελούνται στήριξης από την Ένωση δυνάμει του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο έγγραφο προγραμματισμού που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1.

6. Η Επιτροπή και οι συμμετέχουσες χώρες λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας, ιδίως όσον αφορά τα θαλάσσια ύδατα, τα οποία θεσπίζονται βάσει του παρόντος κανονισμού, και τα προγράμματα διακρατικής συνεργασίας, τα οποία θεσπίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 και έχουν εν μέρει αλληλεπικαλυπτόμενη γεωγραφική κάλυψη, είναι πλήρως συμπληρωματικά και ενισχύονται αμοιβαίως.

7. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα μπορούν να επανεξετάζονται με πρωτοβουλία των συμμετεχουσών χωρών ή της Επιτροπής για λόγους όπως:

- α) αλλαγές των προτεραιοτήτων συνεργασίας ή κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις,
- β) αποτελέσματα εφαρμογής των εν λόγω μέτρων και εκείνων που προκύπτουν από τη διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης,
- γ) ανάγκη προσαρμογής των ποσών των διαθέσιμων κεφαλαίων και ανακατανομής των πόρων.

8. Έως το τέλος του ημερολογιακού έτους που έπεται του έτους θέσπισης των κοινών επιχειρησιακών προγραμμάτων, η Επιτροπή συνάπτει συμφωνία χρηματοδότησης με τις άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία. Η εν λόγω συμφωνία χρηματοδότησης εμπεριέχει τις νομικές διατάξεις που απαιτούνται για την εφαρμογή ενός κοινού επιχειρησιακού προγράμματος και μπορεί να συνοπογράφεται από τις άλλες συμμετέχουσες χώρες και από τη διαχειριστική αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ή από τη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένη η διαχειριστική αρχή.

Εάν απαιτείται, συνάπτεται συμφωνία, για παράδειγμα με τη μορφή μνημονίου κατανόησης, μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών και της διαχειριστικής αρχής προκειμένου να καθοριστούν οι ειδικές χρηματοδοτικές υποχρεώσεις και οι λεπτομέρειες εφαρμογής των προγραμμάτων των σχετικών χωρών, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστικών και διοικητικών καθηκόντων και υποχρεώσεών τους.

9. Κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα με τη συμμετοχή πάνω από μίας άλλης χώρας που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία θεσπίζεται αν τουλάχιστον μία άλλη χώρα που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία υπογράψει τη συμφωνία χρηματοδότησης. Άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία οι οποίες καλύπτονται από το πρόγραμμα που έχει θεσπιστεί μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα οποτεδήποτε υπογράφοντας τη συμφωνία χρηματοδότησης.

10. Εάν μια συμμετέχουσα χώρα αναλάβει να συγχρηματοδοτήσει ένα κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα, το εν λόγω πρόγραμμα αποσαφηνίζει τις ρυθμίσεις και τις απαραίτητες διασφαλίσεις για τον έλεγχο, την παροχή, χρήση και παρακολούθηση της συγχρηματοδότησης. Η σχετική συμφωνία χρηματοδότησης υπογράφεται από όλες τις συμμετέχουσες χώρες και τη διαχειριστική αρχή του κοινού επιχειρησιακού προγράμματος ή από τη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένη η διαχειριστική αρχή.

11. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα μπορούν επίσης να προβλέπουν τη δυνατότητα χρηματοδοτικής συνεισφοράς από και προς χρηματοοικονομικούς μηχανισμούς με τους οποίους μπορούν να συνδυαστούν οι επιχορηγήσεις, με την επιφύλαξη των κανόνων των εν λόγω μηχανισμών, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό συμβάλλει στην επίτευξη των προτεραιοτήτων των εν λόγω προγραμμάτων.

12. Με βάση την αρχή της εταιρικής σχέσης, οι συμμετέχουσες χώρες και οι τοπικές αρχές τους, κατά περίπτωση, επιλέγουν από κοινού τις δράσεις για τη στήριξη της Ένωσης που είναι σύμφωνες με τις προτεραιότητες και τα μέτρα κοινού επιχειρησιακού προγράμματος.

13. Σε ειδικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όταν:

- α) το κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν μπορεί να υποβληθεί λόγω προβλημάτων που απορρέουν από τις σχέσεις μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών ή μεταξύ της Ένωσης και μιας άλλης χώρας που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία,
- β) ένα κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν μπορεί να υλοποιηθεί λόγω προβλημάτων που προκύπτουν στις σχέσεις ανάμεσα στις συμμετέχουσες χώρες,
- γ) τα συμμετέχοντα κράτη δεν έχουν υποβάλει στην Επιτροπή κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα έως τις 30 Ιουνίου 2017, ή
- δ) καμία από τις άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία του προγράμματος δεν έχει υπογράψει τη σχετική συμφωνία χρηματοδότησης έως το τέλος του έτους που έπεται της θέσπισης του προγράμματος,

η Επιτροπή λαμβάνει τα απαιτούμενα μέτρα, αφού προβεί σε διαβουλεύσεις με το ή τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, για να επιτρέψει στο ή στα εν λόγω κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν τη συνεισφορά του ΕΤΠΑ στο κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφοι 7 και 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013.

14. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για δράσεις ή προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας που εκτείνονται σε περισσότερα έτη με ετήσιες δόσεις.

Άρθρο 11

Διαχείριση κοινών επιχειρησιακών προγραμμάτων

1. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα εφαρμόζονται συνήθως στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης με τα κράτη μέλη. Ωστόσο οι συμμετέχουσες χώρες μπορούν να προτείνουν εφαρμογή μέσω έμμεσης διαχείρισης, από έναν φορέα που περιλαμβάνεται στον κατάλογο του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και σύμφωνα με τους κανόνες εφαρμογής που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

2. Η Επιτροπή βεβαιώνεται βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών ότι το κράτος μέλος, στην περίπτωση της επιμερισμένης διαχείρισης, ή η άλλη χώρα που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία ή ο διεθνής οργανισμός, στην περίπτωση της έμμεσης διαχείρισης, έχουν καθορίσει και λειτουργούν συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που είναι σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, τον παρόντα κανονισμό και με τους κανόνες εφαρμογής του που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

Τα σχετικά κράτη μέλη, οι άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία και οι σχετικοί διεθνείς οργανισμοί διασφαλίζουν την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, τη νομιμότητα και κανονικότητα των βασικών συναλλαγών και την τήρηση της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση και τον έλεγχο των προγραμμάτων.

Η Επιτροπή δύναται να απαιτεί από το σχετικό κράτος μέλος ή την άλλη χώρα που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία ή τον σχετικό διεθνή οργανισμό να εξετάσουν μια καταγγελία που υποβάλλεται στην Επιτροπή σχετικά με την επιλογή ή την εφαρμογή των λειτουργιών που στηρίζονται στο πλαίσιο του παρόντος τίτλου ή τη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

3. Για την κατάλληλη προετοιμασία κοινών επιχειρησιακών προγραμμάτων με σκοπό την εφαρμογή, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά την υποβολή κοινού επιχειρησιακού προγράμματος στην Επιτροπή θεωρούνται επιλέξιμες από την 1η Ιανουαρίου 2014.

4. Όταν η επιλεξιμότητα περιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014, ο φορέας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ο οποίος μπορεί να προκηρύσσει προσκλήσεις για την υποβολή προτάσεων και προσφορών, δικαιούται να δεχθεί ως επιλέξιμους προσφέροντες, αιτούντες και υποψηφίους από μη επιλέξιμες χώρες ή αναθὰ μη επιλέξιμης καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 και το άρθρο 9 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

Άρθρο 12

Κανόνες εφαρμογής για τη διασυνοριακή συνεργασία

1. Οι κανόνες εφαρμογής για τον καθορισμό των ειδικών διατάξεων εφαρμογής του παρόντος τίτλου θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

2. Τα θέματα που καλύπτονται από τους κανόνες εφαρμογής περιλαμβάνουν λεπτομερείς διατάξεις, μεταξύ άλλων, σχετικά με:

- α) το ποσοστό και τις μεθόδους συγχρηματοδότησης,
- β) το περιεχόμενο, την εκπόνηση, την τροποποίηση και το κλείσιμο των κοινών επιχειρησιακών προγραμμάτων,
- γ) τον ρόλο και τη λειτουργία των δομών του προγράμματος, π.χ. την κοινή επιτροπή παρακολούθησης, τη διαχειριστική αρχή και την κοινή τεχνική γραμματεία της, συμπεριλαμβανομένης της θέσης, της ταυτοποίησης, της λογοδοσίας και της ευθύνης τους, την περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και τις προϋποθέσεις για την τεχνική και δημοσιονομική διαχείριση της στήριξης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της επιλεξιμότητας των δαπανών,
- δ) τις διαδικασίες ανάκτησης σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες και την παρακολούθηση και την αξιολόγηση,
- ε) την προβολή και τις δράσεις ενημέρωσης,
- στ) την επιμερισμένη ή την έμμεση διαχείριση που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 13

Ανάθεση εξουσίας

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 14 για να τροποποιεί το παράρτημα II. Συγκεκριμένα, μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης επανεξέτασης και βάσει των συστάσεων που περιέχονται στην εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξη για την τροποποίηση του παραρτήματος II έως τις 31 Μαρτίου 2018.

Άρθρο 14

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή σύμφωνα με τους όρους του παρόντος άρθρου.

2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 13 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 13 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή από το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την ανάθεση της αρμοδιότητας που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Τίθεται σε ισχύ την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που καθορίζεται στην απόφαση. Δεν θίγεται το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που έχουν ήδη τεθεί σε ισχύ.

4. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

5. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη η οποία εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 13 τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της εν λόγω πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή εφόσον, πριν από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η περίοδος αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 15

Επιτροπή

Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας. Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 16

Συμμετοχή τρίτης χώρας που δεν καλύπτεται από το άρθρο 1

1. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή και η αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης της Ένωσης ή να προωθηθεί η περιφερειακή ή διαπεριφερειακή συνεργασία, η Επιτροπή δύναται να αποφασίζει κρίνοντας κατά περίπτωση την επέκταση της επιλεξιμότητας ειδικών δράσεων, σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014, σε χώρες, εδάφη και περιοχές οι οποίες διαφορετικά δεν θα ήταν επιλέξιμες για χρηματοδότηση.

Κατά παρέκκλιση του άρθρου 8 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014, φυσικά και νομικά πρόσωπα από τις σχετικές χώρες, εδάφη και περιοχές δύνανται να συμμετέχουν στις διαδικασίες υλοποίησης τέτοιων πράξεων.

2. Οι δυνατότητες της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου μπορούν να προβλεφθούν στα έγγραφα προγραμματισμού που αναφέρονται στο άρθρο 7.

Άρθρο 17

Χρηματοδοτικό κονδύλι

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλι για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού για την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 15 432 634 000 EUR σε τρέχουσες τιμές. Ποσοστό έως 5 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου διατίθεται σε προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ).

2. Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, ένα ενδεικτικό ποσό ύψους 1 680 000 000 EUR από τους διάφορους μηχανισμούς για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης, δηλαδή τον Μηχανισμό Αναπτυξιακής Συνεργασίας που θεσπίστηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, τον ΕΜΓ, τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 231/2014 και τον Μηχανισμό Εταιρικής Σχέσης που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾, κατανέμεται σε

δράσεις σχετικά με τη μαθησιακή κινητικότητα με προορισμό ή προέλευση χώρες — εταίρους κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013, καθώς και στη συνεργασία και τον διάλογο πολιτικής με αρχές, ιδρύματα και οργανώσεις από τις εν λόγω χώρες. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 εφαρμόζεται στη χρήση αυτών των κονδυλίων.

Η χρηματοδότηση καθίσταται διαθέσιμη μέσω δύο πολυετών χορηγήσεων μόνο, που καλύπτουν τα πρώτα τέσσερα έτη και τα υπόλοιπα τρία έτη, αντίστοιχα. Η χορήγηση της εν λόγω χρηματοδότησης αποτυπώνεται στον πολυετή ενδεικτικό προγραμματισμό που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που προσδιορίζονται στις οικείες χώρες. Οι χορηγήσεις μπορούν να αναθεωρηθούν σε περίπτωση σημαντικών απρόβλεπτων περιστάσεων ή σημαντικών πολιτικών αλλαγών σύμφωνα με τις προτεραιότητες της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

Άρθρο 18

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σύμφωνα με την απόφαση 2010/427/ΕΕ.

Άρθρο 19

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και εφαρμόζεται άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 11ης Μαρτίου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος «ERASMUS+»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό και για την κατάρτιση των αποφάσεων αριθ. 1719/2006/ΕΚ, 1720/2006/ΕΚ και 1298/2008/ΕΚ (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 50).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, περί Μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας την περίοδο 2014-2020 (βλ. σελίδα 44 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες (βλ. σελίδα 77 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Οι χώρες-εταίροι που αναφέρονται στο άρθρο 1 είναι οι εξής:

Αζερμπαϊτζάν

Αίγυπτος

Αλγερία

Αρμενία

Γεωργία

Δημοκρατία της Μολδαβίας

Ιορδανία

Ισραήλ

Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη

Λευκορωσία

Λίβανος

Λιβύη

Μαρόκο

Ουκρανία

Συρία

Τυνησία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Προτεραιότητες της στήριξης της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού

Προκειμένου να στηριχθεί η επίτευξη των ειδικών στόχων που προβλέπονται στο άρθρο 2, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τα έγγραφα που καθορίζονται με κοινή συμφωνία όπως περιγράφεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2, η ενωσιακή χρηματοδότηση μπορεί να έχει τις προτεραιότητες που καθορίζονται στα σημεία 1, 2 και 3 του παρόντος παραρτήματος.

Ορισμένες από τις εν λόγω προτεραιότητες ενδεχομένως αφορούν πάνω από έναν τύπο προγράμματος. Πιθανές τροποποιήσεις αυτού του ενδεικτικού καταλόγου προτεραιοτήτων τηρούν την αρχή της από κοινού οικειοποίησης.

Μεταξύ των εν λόγω προτεραιοτήτων περιλαμβάνονται εγκάρσια ζητήματα συμπεριλαμβανομένης της ισχυρής και βιώσιμης δημοκρατίας, των ανθρώπινων δικαιωμάτων, της ισότητας των φύλων, της καταπολέμησης της διαφθοράς και της προστασίας του περιβάλλοντος.

1. Η στήριξη της Ένωσης σε διμερές επίπεδο έχει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- ανθρώπινα δικαιώματα, χρηστή διακυβέρνηση και κράτος δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της μεταρρύθμισης της δικαιοσύνης, της δημόσιας διοίκησης και του τομέα της ασφάλειας,
- θεσμική συνεργασία και δημιουργία ικανοτήτων, μεταξύ άλλων για την εφαρμογή των συμφωνιών της Ένωσης,
- στήριξη παραγόντων της κοινωνίας των πολιτών και του ρόλου τους στη μεταρρυθμιστική διαδικασία και τη μετάβαση στη δημοκρατία,
- βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, συμπεριλαμβανομένου του περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, και εδαφική συνοχή,
- ανάπτυξη των κοινωνικών τομέων, ιδίως για τους νέους, με έμφαση στην κοινωνική δικαιοσύνη και συνοχή καθώς και στην απασχόληση,
- ανάπτυξη του εμπορίου και του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, απασχόληση και υλοποίηση σφαιρικών και σε βάθος ζωνών ελεύθερων συναλλαγών,
- γεωργική και αγροτική ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της επισιτιστικής ασφάλειας,
- βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων,
- ενεργειακός τομέας με έμφαση στην ενεργειακή απόδοση και την ανανεώσιμη ενέργεια,
- μεταφορές και υποδομές,
- εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης,
- κινητικότητα και διαχείριση της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των μεταναστών,
- οικοδόμηση εμπιστοσύνης και άλλα μέτρα που συμβάλλουν στην πρόληψη και την επίλυση συγκρούσεων, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης σε πληγέντες πληθυσμούς και της ανασυγκρότησης.

Οι προτεραιότητες που καθορίζονται σε αυτό το σημείο μπορούν να συμβάλουν σε πάνω από έναν στόχους του παρόντος κανονισμού.

2. Η στήριξη της Ένωσης σε πολυκρατικό επίπεδο έχει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- ανθρώπινα δικαιώματα, χρηστή διακυβέρνηση και κράτος δικαίου,
- θεσμική συνεργασία και δημιουργία ικανοτήτων,
- περιφερειακή συνεργασία, ιδίως στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, της Ένωσης για τη Μεσόγειο και της εταιρικής σχέσης για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία,
- τριτοβάθμια εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων, κινητικότητα φοιτητών και προσωπικού, νεολαία και πολιτισμός,
- βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, ανάπτυξη του εμπορίου και του ιδιωτικού τομέα και στήριξη σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις,
- ενεργειακός τομέας, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειακών δικτύων,
- διασυνδέσεις μεταφορών και υποδομών,
- βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των υδάτων, της πράσινης ανάπτυξης, του περιβάλλοντος και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και του μετριασμού της,
- στήριξη στην κοινωνία των πολιτών,
- κινητικότητα και διαχείριση της μετανάστευσης,
- οικοδόμηση εμπιστοσύνης και άλλα μέτρα τα οποία συμβάλλουν στην πρόληψη και την επίλυση συγκρούσεων.

Οι προτεραιότητες που καθορίζονται σε αυτό το σημείο μπορούν να συμβάλουν σε πάνω από έναν στόχους του παρόντος κανονισμού.

3. Η ενωσιακή στήριξη μέσω προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας θα έχει, κατά περίπτωση, τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη,
- το περιβάλλον, τη δημόσια υγεία, την ασφάλεια και την προστασία,
- την κινητικότητα προσώπων, αγαθών και κεφαλαίου.

Οι προτεραιότητες που καθορίζονται σε αυτό το σημείο αποτυπώνουν κοινές προκλήσεις. Αποτελούν το πλαίσιο για τον προσδιορισμό ειδικών προτεραιοτήτων με τις χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών θα συμμετάσχουν στην ανάπτυξη των προγραμμάτων και θα αποτελέσουν τους κύριους δικαιούχους τους, μαζί με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Χρηματοδοτήσεις ανά τύπο προγράμματος

Διμερή προγράμματα: μέχρι 80 %

Προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη: μέχρι 35 %

Διασυνοριακή συνεργασία: μέχρι 5 %

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽¹⁾

Βάσει του άρθρου 14 της ΣΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πριν από τον προγραμματισμό του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και έπειτα από αρχικές διαβουλεύσεις με τους σχετικούς δικαιούχους, όπου απαιτείται. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά χώρα/περιφέρεια και, στο πλαίσιο μιας χώρας/περιφέρειας, με τις προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα και τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά προτεραιότητα για τα γεωγραφικά προγράμματα, καθώς και την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις θεματικές προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα, την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*), και την κατανομή της χρηματοδότησης για τις εν λόγω προτεραιότητες που προβλέπεται στα θεματικά προγράμματα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα λάβει υπόψη τη θέση που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επί του θέματος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την προετοιμασία της ενδιάμεσης επανεξέτασης και πριν από οποιαδήποτε ουσιώδη αναθεώρηση των εγγράφων προγραμματισμού κατά την περίοδο ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον κληθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα αναλύει σε ποιες περιπτώσεις ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα έγγραφα προγραμματισμού και θα παρέχει εξηγήσεις για οποιαδήποτε άλλη συνέχεια δόθηκε στον στρατηγικό διάλογο.

⁽¹⁾ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εκπροσωπηθεί στο επίπεδο του αρμόδιου Επιτρόπου.

(*) Κατά περίπτωση.

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη χρήση εκτελεστικών πράξεων για τη θέσπιση διατάξεων όσον αφορά την εφαρμογή ορισμένων κανόνων του κανονισμού αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ότι οι κανόνες για την εφαρμογή των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών εξωτερικής δράσης της Ένωσης και άλλοι ειδικοί, λεπτομερέστεροι εκτελεστικοί κανόνες στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II), αποσκοπούν στη συμπλήρωση της βασικής πράξης και θα πρέπει, ως εκ τούτου, να αποτελέσουν κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, οι οποίες θα εκδοθούν βάσει του άρθρου 290 της ΣΛΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν θα φέρει αντίρρηση στην έκδοση του κειμένου στο οποίο συμφώνησαν οι συννομοθέτες. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το θέμα της οριοθέτησης μεταξύ του άρθρου 290 και του άρθρου 291 της ΣΛΕΕ είναι προς το παρόν υπό εξέταση από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση των «βιοκτόνων».

Δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την αναστολή της συνδρομής που χορηγείται δυνάμει των μηχανισμών χρηματοδότησης

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σημειώνει ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-20, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II) δεν περιλαμβάνουν καμία ρητή αναφορά στη δυνατότητα αναστολής της συνδρομής σε περιπτώσεις όπου μια δικαιούχος χώρα δεν τηρεί τις βασικές αρχές που διατυπώνονται στις αντίστοιχες πράξεις, και ιδίως τις αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρεί ότι τυχόν αναστολή της συνδρομής που χορηγείται δυνάμει των εν λόγω μηχανισμών θα μπορούσε να επιφέρει μεταβολή του συνολικού χρηματοδοτικού καθεστώτος που έχει συμφωνηθεί στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως συννομοθέτης και ως ένα από τα δύο σκέλη της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής, έχει ως εκ τούτου το δικαίωμα να κάνει πλήρη χρήση των προνομίων του εν προκειμένω, εάν πρόκειται να ληφθεί τέτοια απόφαση.
